BIỆN PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ HOẠT ĐỘNG TƯ VẤN HỌC ĐƯỜNG Ở MỘT SỐ TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN

NGUYỄN THỊ THU THẢO
Trường Cao đẳng Thái Nguyên

Nhận bài ngày 05/3/2025. Sửa chữa xong 14/3/2025. Duyệt đăng 15/3/2025.

Abstract

In the context that secondary school students have to face many psychological pressures due to physical and mental development and social factors, school counseling activities play an important role in supporting their comprehensive development. Therefore, surveying the current situation to see the shortcomings in school counseling work, thereby proposing measures to improve the effectiveness of this activity is a practical and meaningful work, contributing to building a safe and friendly educational environment.

Keywords: *School counseling, secondary school students, psychological difficulties, Thai Nguyen, support model.*

1. Đặt vấn đề

Trong những năm gần đây, công tác tư vấn học đường (TVHĐ) đã và đang trở thành một trong những trọng tâm trong chính sách giáo dục toàn diện của Việt Nam. Thực tế cho thấy, học sinh (HS) trung học cơ sở (THCS) thường đối mặt với nhiều thay đổi về tâm sinh lý, chịu tác động từ gia đình, môi trường học tập và xã hội. Những thay đổi này nếu không được định hướng đúng đắn sẽ dễ dẫn đến rối nhiễu tâm lý, ảnh hưởng đến kết quả học tập, nhân cách và định hướng nghề nghiệp của các em. Trước thực trạng đó, Bộ Giáo dục và Đào tạo (GD&ĐT) đã ban hành một số văn bản quy định riêng các nội dung về công tác TVHĐ, như Thông tư 31/2017/TT-BGDĐT, ngày 18/12/2017, Hướng dẫn thực hiện công tác tư vấn tâm lý HS trong trường phổ thông; Thông tư 11/2024/TT-BGDĐT, ngày 18/9/2024, Quy định mã số, tiêu chuẩn chức dnh nghề nghiệp và xếp lương cho viên chức làm công tác tư vấn trong trường học. Những chính sách này cho thấy sự cam kết mạnh mẽ của ngành Giáo dục trong việc chính quy hóa hoạt động TVHĐ, xem đây là thành tố không thể thiếu trong trường học hiện đại. Tại thành phố Thái Nguyên, công tác TVHĐ ở nhiều trường THCS vẫn đang gặp khó khăn do thiếu đội ngũ chuyên trách, cơ sở vật chất còn hạn chế và nhận thức chưa đầy đủ từ các bên liên quan. Vì vậy, việc nghiên cứu, đánh giá thực trạng và đề xuất các biện pháp nâng cao hiệu quả TVHĐ ở một số trường THCS ở Thái Nguyên là việc làm cần thiết và có ý nghĩa thiết thực cả về mặt khoa học lẫn thực tiễn.

2. Cơ sở lý luận của việc xây dựng một số biện pháp nâng cao hiệu quả hoạt động tư vấn học đường ở một số trường trung học cơ sở trên địa bàn thành phố Thái Nguyên

2.1. Khái niệm tư vấn học đường

Tư vấn học đường là quá trình trợ giúp HS trong môi trường giáo dục thông qua các hoạt động chuyên môn nhằm hỗ trợ các em vượt qua khó khăn tâm lý, định hướng nhân cách và phát triển năng lực cá nhân. Theo Gladding "*Tư vấn trong trường học là sự can thiệp có hệ thống nhằm hỗ trợ HS về học tập, xã hội và cảm xúc để đạt được thành công toàn diện*" [1]. Trong bối cảnh giáo dục hiện đại, TVHĐ không chỉ giải quyết những vấn đề nảy sinh trong quá trình học tập mà còn góp phần xây dựng môi

Email: thaontt@tce.edu.vn

trường học đường tích cực, thúc đẩy sự phát triển hài hòa về thể chất và tinh thần cho HS. Vì vậy, Bộ GD&ĐT đã nêu rõ: "*Tư vấn tâm lý cho HS là sự hỗ trợ tâm lý, giúp HS nâng cao hiểu biết về bản thân, hoàn cảnh gia đình, mối quan hệ xã hội, từ đó tăng cảm xúc tích cực, tự đưa ra quyết định trong tình huống khó khăn HS gặp phải khi đang học tại nhà trường*" [2].

2.2. Đặc điểm tâm lý học sinh trung học cơ sở

Lứa tuổi THCS (11-15 tuổi) có sự thay đổi mạnh về sinh lý và nhận thức. Đây là giai đoạn chuyển tiếp giữa tuổi thơ và trưởng thành, HS dễ bị ảnh hưởng bởi các tác động từ xã hội, gia đình và nhà trường. HS THCS thường có nhu cầu được lắng nghe, được tôn trọng và hỗ trợ trong việc xác định giá trị bản thân. Tuy nhiên, các em lại thiếu kỹ năng diễn đạt cảm xúc, dễ bị ảnh hưởng bởi áp lực từ gia đình, thầy cô, bạn bè. Theo nghiên cứu của Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam (2021), gần 40% HS lứa tuổi này cho biết từng cảm thấy lo âu, căng thẳng kéo dài nhưng không biết chia sẻ với ai [3]. Vì vậy, việc xây dựng hệ thống TVHĐ phù hợp với tâm sinh lý lứa tuổi này là rất cần thiết.

2.3. Nhu cầu và mô hình tư vấn học đường

Nhu cầu tư vấn tâm lý ngày càng gia tăng trong HS, tuy nhiên mô hình triển khai còn nhiều bất cập. Việc lựa chọn mô hình phù hợp phải dựa trên điều kiện thực tế tại địa phương và nhà trường. Trước thực tế HS THCS phải đối mặt với nhiều áp lực từ học tập, gia đình và xã hội, nhu cầu được hỗ trợ tâm lý đối với các em ngày càng trở nên cần thiết và có ý nghĩa. HS mong muốn có người lắng nghe, chia sẻ và đồng hành cùng các em trong quá trình giải quyết vấn đề cá nhân và học đường. Song không phải HS nào cũng biết đến hoặc sẵn sàng tham gia vào các hoạt động tư vấn. Nguyên nhân có thể đến từ sự e ngại, thiếu thông tin hoặc chưa có niềm tin vào hiệu quả của TVHĐ. Điều này đòi hỏi các trường cần xây dựng mô hình TVHĐ thân thiện, dễ tiếp cận và phù hợp với tâm lý lứa tuổi. Các mô hình TVHĐ có thể triển khai bao gồm: Mô hình tư vấn chuyên trách với cán bộ tâm lý được đào tạo bài bản; mô hình bán chuyên, trong đó GV chủ nhiệm hoặc tổng phụ trách được tập huấn nghiệp vụ cơ bản về tư vấn; và mô hình phối hợp giữa nhà trường với chuyên gia, trung tâm hỗ trợ tâm lý ngoài trường. Tùy vào điều kiện cụ thể, các trường có thể lựa chọn mô hình phù hợp, song cần đảm bảo yếu tố bảo mật, linh hoạt và tích hợp trong các hoạt động giáo dục toàn diện.

3. Cơ sở thực tiễn của việc xây dựng một số biện pháp nâng cao hiệu quả hoạt động tư vấn học đường ở một số trường trung học cơ sở trên địa bàn thành phố Thái Nguyên

Thành phố Thái Nguyên có 193 trường THCS. Khi nghiên cứu cơ sở thực tiễn của việc xây dựng một số biện pháp nâng cao hiệu quả hoạt động TVHĐ ở một số trường THCS trên địa bàn thành phố Thái Nguyên, tác giả đã tiến hành khảo sát qua 250 HS (lớp 8, 9) và 30 GV, 6 cán bộ quản lý tại ba trường THCS (Quang Trung, Tân Thịnh, Nguyễn Du) trong thời gian từ 04/11/2024 đến 06/12/2024 và thực hiện khảo sát bằng bảng hỏi, phỏng vấn sâu, nghiên cứu tài liệu và xử lý thống kê mô tả ở các nội dung: mức độ khó khăn tâm lý, nhu cầu tư vấn, sự hài lòng với hoạt động TVHĐ và thu được kết quả như sau:

3.1. Những khó khăn tâm lý học sinh trung học cơ sở thường gặp

Học sinh THCS gặp nhiều vấn đề như: áp lực học tập (42%), lo âu giao tiếp (36%), mâu thuẫn với bạn bè (28%), tự ti và trầm cảm nhẹ (25%). Mặc dù vậy, chỉ 30% HS từng tiếp cận dịch vụ tư vấn tại trường. HS THCS là đối tượng có đặc điểm tâm lý chưa ổn định, dễ dao động trước các tác động từ môi trường xung quanh. Các em thường gặp phải những khó khăn như lo âu thi cử, áp lực học tập, mâu thuẫn với bạn bè, xung đột với cha mẹ và cả những khủng hoảng tâm lý do biến đổi tâm sinh lý trong độ tuổi dậy thì. Một số biểu hiện thường gặp bao gồm mất ngủ, giảm tập trung, trầm cảm nhẹ, cảm giác bị cô lập hoặc thiếu động lực học tập, đặc biệt xuất hiện ngày càng nhiều các hành vi lệch chuẩn như: rối loạn thách thức chống đối; rối loạn ám ảnh cưỡng chế; tăng động kém chú ý; Lo âu, trầm cảm; Hành vi tự gây tổn thương (self-harm); Tự tử; nghiện game, sử dụng chất kích thích, nghiện thiết bị công nghệ; lệch lạc tình dục… Như vậy, đa số HS đều đã từng trải qua cảm giác căng thẳng, lo lắng hoặc buồn chán trong học tập và quan hệ xã hội. Tuy nhiên các em chưa từng thực sự tham gia hoạt động TVHĐ hoặc các buổi tư vấn (nếu có) thường do GV kiêm nhiệm phụ trách nên còn mang tính hình thức, chưa đáp ứng được nhu cầu của HS.

3.2. Hoạt động tư vấn học đường ở các trường trung học cơ sở trên địa bàn thành phố Thái Nguyên

Trong những năm gần đây, công tác TVHĐ ở các trường THCS trên địa bàn thành phố Thái Nguyên bước đầu đã được quan tâm triển khai. Tuy nhiên, hoạt động này vẫn còn mang tính tự phát, chưa có tính hệ thống và chưa thực sự đáp ứng nhu cầu hỗ trợ tâm lý HS. Nhiều trường vẫn chưa có phòng tư vấn riêng biệt. Điều này cho thấy việc đầu tư đúng mức cho hoạt động tư vấn còn rất hạn chế.

- *Về nhân lực*: Phần lớn là GV kiêm nhiệm, chưa có chuyên môn sâu, chưa có viên chức TVHĐ: Hoạt động TVHĐ tại các trường THCS hiện nay chủ yếu do GV kiêm nhiệm hoặc cán bộ Đoàn phụ trách, thiếu sự tham gia của chuyên gia tâm lý chuyên sâu. Một số trường đã triển khai các buổi tư vấn theo chủ đề, sinh hoạt chuyên đề hoặc lập hộp thư góp ý để HS chia sẻ tâm tư nguyện vọng. Tuy nhiên, những hình thức này còn mang tính hình thức, thiếu hiệu quả lâu dài. Bên cạnh đó, việc thiếu phòng tư vấn riêng, cơ sở vật chất hạn chế và nhận thức chưa đầy đủ của phụ huynh, HS về vai trò TVHĐ cũng là những rào cản đáng kể. Do đó, để hoạt động này đạt hiệu quả, cần có sự đầu tư bài bản, bền vững và có chiến lược phát triển lâu dài.

- *Về cơ sở vật chất*: 2/3 trường được khảo sát chưa có phòng tư vấn riêng, thiếu tài liệu và môi trường tư vấn riêng tư, an toàn. Phòng tư vấn kết hợp với phòng Đội do đó chưa trang trí phù hợp, kích thích mong muốn chủ động của HS.

- *Về nhận thức*: Phụ huynh và HS còn ngại ngần khi tiếp cận hoạt động tư vấn.

- *Sự phối hợp* giữa nhà trường - phụ huynh - xã hội còn yếu.

3.3. Hiệu quả hoạt động tư vấn học đường cho học sinh trung học cơ sở trên địa bàn thành phố Thái Nguyên

Kết quả điều tra GV cho thấy, 3,3% GV cho rằng công tác TVHĐ đã đạt được hiệu quả rất cao; 76.6% GV cho biết hoạt động TVHĐ tại nhà trường đã đạt được những hiệu quả nhất định; 20% GV nhận thấy hoạt động này chưa mang lại hiệu quả thiết thực. Kết quả điều tra HS cho thấy 20,8% HS cho rằng công tác tư vấn HS đem lại hiệu quả rất cao; 38,4 % HS cho biết hoạt động tư vấn HS đem lại hiệu quả nhất định và 40,8% HS khẳng định hoạt động tư vấn HS chưa đem lại những hiệu quả thiết thực. HS còn e ngại tiếp cận với các hoạt động tư vấn tâm lí chuyên sâu, chưa chủ động tìm kiếm các nhà TVHĐ để được hỗ trợ.

Theo báo cáo tổng kết năm học 2023-2024 của ngành Giáo dục thành phố Thái Nguyên, chỉ có khoảng 30% số trường tổ chức được hoạt động tư vấn có yếu tố chuyên môn. Nhiều trường lồng ghép nội dung tư vấn vào các tiết sinh hoạt lớp, hoạt động ngoại khóa hoặc các buổi truyền thông chuyên đề nhưng chưa có mô hình chuyên biệt. Một số trường chưa có phòng tư vấn riêng, đội ngũ GV kiêm nhiệm chưa được tập huấn đầy đủ về nghiệp vụ tư vấn tâm lý. Việc thiếu định hướng cụ thể và cơ chế phối hợp liên ngành dẫn đến tình trạng triển khai TVHĐ còn rời rạc, thiếu tính bền vững. Bên cạnh đó, phần lớn cán bộ quản lý các trường cho là công tác TVHĐ rất cần thiết nhưng chưa được hỗ trợ về nhân sự và tài chính. HS chưa thực sự tin tưởng vào hiệu quả của TVHĐ do e ngại bị đánh giá, thiếu sự riêng tư hoặc không thấy được lợi ích rõ rệt. Đặc biệt, nhiều HS có dấu hiệu rối nhiễu tâm lý nhưng không biết chia sẻ cùng ai hoặc không có điều kiện tiếp cận chuyên gia. Tuy nhiên, ở một số trường đã xuất hiện một số mô hình tốt cho thấy tiềm năng phát triển nếu có sự đầu tư đúng mức. Ví dụ, Trường THCS Tân Thịnh xây dựng mô hình "Hòm thư bạn thân" - nơi HS có thể chia sẻ tâm sự ẩn danh. Trường THCS Đồng Quang phối hợp với giảng viên tâm lý của Trường Đại học Sư phạm, Đại học Thái Nguyên để tổ chức buổi tư vấn định kỳ mỗi quý. Những hình thức này tuy quy mô còn nhỏ nhưng đã phần nào đáp ứng nhu cầu HS, tạo được sự kết nối tích cực giữa nhà trường, HS và chuyên gia tư vấn. Như vậy, thực tiễn tại thành phố Thái Nguyên cho thấy những vướng mắc hiện tại, vừa gợi mở tiềm năng cải tiến nếu có định hướng đúng đắn. Đây là cơ sở quan trọng để đề xuất các biện pháp thiết thực, phù hợp và khả thi nhằm nâng cao hiệu quả TVHĐ tại các trường THCS trong giai đoạn hiện nay.

4. Đề xuất biện pháp nâng cao hiệu quả hoạt động tư vấn học đường cho học sinh ở một số trường trung học cơ sở tại thành phố Thái Nguyên

4.1. Xây dựng mô hình tư vấn học đường chuyên biệt và thân thiện

Để nâng cao hiệu quả công tác TVHĐ, trước hết cần xây dựng mô hình tổ chức rõ ràng với không

gian làm việc riêng biệt, thân thiện, kín đáo dành cho tư vấn tâm lý. Phòng tư vấn nên được bố trí ở nơi yên tĩnh trong khuôn viên trường học, có đầy đủ bàn ghế thoải mái, sách và tài liệu tham khảo, các đồ dùng hỗ trợ giảm căng thẳng tâm lý như tranh vẽ, cây xanh hoặc đồ chơi thư giãn. Mô hình tư vấn cần tích hợp các hình thức đa dạng như tư vấn cá nhân, tư vấn nhóm, hoạt động giáo dục kỹ năng sống và can thiệp khẩn cấp. Sau khi chia sẻ vấn đề này với một số trường THCS trên địa bàn thành phố, Ban Giám hiệu của ba trường: THCS Quang Trung, Tân Thịnh và Nguyễn Du đã bước đầu dành ra một phòng riêng, ở góc kín đáo để tư vấn tâm lý cho HS có áp lực về tâm lý hoặc có nhu cầu tư vấn. Tuy nhiên, do bước đầu triển khai nên không gian phòng tư vấn của các trường này mặc dù gọn gàng, thân thiện nhưng trang trí còn khá sơ sài. Các phòng tư vấn chuyên biệt này tuy cần được bổ sung thêm về đồ dùng dạy học và cách bài trí song bước đầu đã thấy được sự thay đổi tích cực về nhận thức và hành động của các trường trong công tác TVHĐ.

4.2. Phát triển đội ngũ tư vấn học đường có chuyên môn và kỹ năng

Đội ngũ làm công tác TVHĐ hiện nay chủ yếu là GV kiêm nhiệm, chưa được đào tạo chuyên sâu về tâm lý. Vì vậy, cần có chiến lược đào tạo bài bản cho đội ngũ này thông qua các lớp tập huấn, bồi dưỡng thường xuyên về kỹ năng lắng nghe, tham vấn, xử lý khủng hoảng tâm lý HS. Viên chức TVHĐ sau khi được tuyển dụng cần phát huy vai trò chủ chốt trong việc ập kế hoạch hoạt động TVHĐ, bao gồm các chiến lược tổ chức hoạt động phòng ngừa và các hoạt động tư vấn tham vấn chủ động. Ở thời điểm hiện tại, 2/3 trường mà tác giả khảo sát và chia sẻ các biện pháp đề xuất là Trường THCS Quang Trung, Nguyễn Du đã tăng cường hợp tác với các trung tâm chuyên môn, khoa tâm lý của các trường đại học để mời chuyên gia hỗ trợ định kỳ cho GV trong trường giúp mỗi GV có thể trở thành các nhà tư vấn, chủ động phối hợp và sẵn sàng phối hợp với đội ngũ làm công tác tư vấn trong quá trình hoạt động TVHĐ; cử GV tham gia các lớp tập huấn về công tác TVHĐ hướng tới việc vận hành phòng tư vấn tâm lý của nhà trường đạt hiệu quả.

4.3. Tổ chức hoạt động tư vấn nhóm và chuyên đề kỹ năng sống

Tư vấn nhóm là một hình thức hiệu quả giúp HS cảm thấy được đồng cảm, chia sẻ và hỗ trợ lẫn nhau. Các buổi tư vấn nhóm nên xoay quanh những chủ đề phù hợp với đặc điểm tâm lý lứa tuổi như kỹ năng quản lý cảm xúc, xây dựng mối quan hệ bạn bè tích cực, phòng chống bạo lực học đường, ứng phó với áp lực thi cử. Với biện pháp này, Trường THCS Quang Trung đã rất linh hoạt về hình thức triển khai. Nhà trường đã tổ chức cho HS chia sẻ nhóm, thảo luận tình huống hoặc mô phỏng ở không gian gần gũi, không phán xét như các hoạt động trải nghiệm, câu lạc bộ… Qua đó HS dễ dàng chia sẻ suy nghĩ cũng như khó khăn hoặc áp lực của mình.

4.4. Đẩy mạnh truyền thông và nâng cao nhận thức cộng đồng, ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác tư vấn

Về nhận thức, nhiều HS, phụ huynh và thậm chí cả GV còn chưa nhận thức đầy đủ về vai trò và ý nghĩa tích cực của hoạt động TVHĐ. Do đó, việc truyền thông nội bộ trong nhà trường và cộng đồng cần được tăng cường. Trong thời đại công nghệ, HS có xu hướng thoải mái hơn khi chia sẻ qua các kênh trực tuyến. Vì vậy, nhà trường có thể thiết lập hộp thư góp ý điện tử, tạo Fanpage hoặc nhóm hỗ trợ tư vấn trên các nền tảng như Facebook, Zalo để HS có thể trao đổi, đặt câu hỏi, gửi thông tin ẩn danh, xây dựng hệ thống "trợ lý TVHĐ" trực tuyến hoặc tổ chức các buổi tư vấn online định kỳ nhằm giúp HS dễ dàng tiếp cận dịch vụ dù không gặp trực tiếp. Điều này đặc biệt có ý nghĩa trong giai đoạn học trực tuyến hoặc khi HS gặp khó khăn trong giao tiếp trực tiếp. Trong ba trường mà tác giả thực hiện khảo sát và chia sẻ về nội dung này, Trường THCS Tân Thịnh là trường đã thực hiện tích cực và có hiệu quả trong việc đẩy mạnh truyền thông, nâng cao nhận thức, ứng dụng công nghệ thông tin vào công tác tư vấn thông qua các hoạt động như: tuyên truyền qua các buổi chào cờ, tiết sinh hoạt lớp, bảng tin, website hoặc fanpage chính thức. Đồng thời, tổ chức các hội thảo nhỏ, tọa đàm chuyên đề cho phụ huynh về sức khỏe tâm lý học đường, kỹ năng làm cha mẹ tích cực cũng là giải pháp hiệu quả để thu hút sự đồng hành.

4.5. Thiết lập cơ chế phối hợp liên ngành và huy động sự tham gia của cộng đồng

Tư vấn học đường không thể hoạt động hiệu quả nếu chỉ dựa vào nội lực của nhà trường mà thiếu đi sự phối hợp từ các lực lượng khác. Mối liên kết chặt chẽ giữa GV, cán bộ quản lý, phụ huynh, tổ chức

Đoàn - Đội, y tế học đường và các tổ chức xã hội sẽ tạo nên mạng lưới hỗ trợ toàn diện cho HS. Việc xây dựng mạng lưới liên kết đa ngành sẽ giúp hoạt động tư vấn không bị đơn độc, nâng cao hiệu quả xử lý các tình huống phức tạp. Áp dụng biện pháp này, cả ba Trường gồm THCS Nguyễn Du, Tân Thịnh và Quang Trung đều đã chủ động thiết lập quy trình phối hợp với các cơ sở tâm lý, bệnh viện hoặc trung tâm công tác xã hội trong việc tham vấn chuyên sâu hoặc xử lý các HS có biểu hiện rối nhiễu tâm lý. Tác giả nhận định đây là dấu hiệu tích cực trong nhận thức, mức độ quan tâm của các nhà trường đối với công tác tư vấn và hỗ trợ HS khi gặp vấn đề về tâm lý.

4.6. Thiết lập mô hình phối hợp giữa nhà trường và trung tâm tư vấn tâm lý tại Thái Nguyên

Đây là mô hình phối hợp hoặc chủ động ký kết thỏa thuận hợp tác giữa các trường THCS với đội ngũ chuyên gia. Sự phối hợp này giúp mở rộng phạm vi hỗ trợ HS, đồng thời tạo điều kiện cho GV học hỏi, nâng cao năng lực tư vấn. Mô hình này giúp các trường THCS đi con đường ngắn nhất để nâng cao hiểu biết cũng như kĩ năng tư vấn tâm lý học đường cho HS. Cho nên, mô hình này cần được nhân rộng với sự hỗ trợ từ Phòng GD&ĐT và chính quyền địa phương. Thí điểm tại một số trường như THCS Quang Trung, THCS Nguyễn Du cho thấy hình thức hợp tác này giúp giảm tải áp lực cho GV kiêm nhiệm, HS tin tưởng và tiếp cận dịch vụ dễ dàng hơn. Tại thành phố Thái Nguyên, hiện đã có một số trung tâm tư vấn tâm lý trẻ em, phòng khám tâm lý học đường hoạt động độc lập hoặc trực thuộc các trường đại học. Các trường như Trường Đại học Sư phạm, Đại học Thái Nguyên, Trường Cao đẳng Thái Nguyên có đội ngũ giảng viên Tâm lí - Giáo dục có kinh nghiệm sẵn sàng hợp tác với tư cách khách mời chuyên gia đến hỗ trợ định kỳ trong tuần hoặc theo chuyên đề. Tận dụng lợi thế này, hai trường trên đã có phối hợp và đón nhận sự hỗ trợ từ đội ngũ giảng viên chuyên ngành Tâm lý - Giáo dục Trường Cao đẳng Thái Nguyên trong các hoạt động TVHĐ tại nhà trường. Ở thời điểm hiện tại, hai trường đã có phòng tư vấn tâm lý cho HS; GV kiêm nhiệm công tác tư vấn tâm lý đã bước đầu có kĩ năng lập kế hoạch, phương án để tư vấn đối với một số trường hợp có sự bất ổn về tâm lý. Điều đó cho thấy tính hiệu quả khi áp dụng biện pháp này vào thực tế của nhà trường.

5. Kết luận

Từ cơ sở lý luận và kết quả khảo sát thực tiễn, có thể khẳng định hoạt động TVHĐ đóng vai trò thiết yếu trong việc chăm sóc, hỗ trợ tâm lý và phát triển toàn diện cho HS THCS. Việc thiếu đội ngũ chuyên trách, điều kiện cơ sở vật chất còn hạn chế cũng như sự phối hợp chưa chặt chẽ giữa nhà trường - phụ huynh - xã hội đang là những rào cản lớn đối với hiệu quả của hoạt động này. Để khắc phục thực tế đó việc triển khai đồng bộ các biện pháp: xây dựng mô hình tư vấn thân thiện, phát triển đội ngũ chuyên môn, tăng cường truyền thông và ứng dụng công nghệ là vô cùng cần thiết. Đặc biệt, việc thực hiện nghiêm túc quy định tại các thông tư mà Bộ GD&ĐT đã ban hành liên quan đến công tác tư vấn tâm lý cho HS như đã dẫn ở trên là cơ sở pháp lý quan trọng để nâng cao chất lượng và đảm bảo tính bền vững của công tác TVHĐ. Chính sách cần đi kèm với hướng dẫn cụ thể, ngân sách hỗ trợ và chế độ cho người làm công tác tư vấn. Bởi chỉ khi TVHĐ được nhìn nhận đúng vai trò, được đầu tư đúng mức và triển khai một cách bài bản, đồng bộ thì mới có thể phát huy hết giá trị trong việc đồng hành cùng HS THCS phát triển lành mạnh và hạnh phúc. Với phạm vi và nội dung bài viết này, tác giả mong muốn các biện pháp đề xuất phần nào hỗ trợ các trường THCS trên địa bàn thành phố Thái Nguyên có thể chủ động xây dựng kế hoạch, phương án và nâng cao nhận thức, hiểu biết kỹ năng trong việc triển khai hoạt động TVHĐ một cách phù hợp và hiệu quả.

Tài liệu tham khảo

[1] Gladding, S.T. (2009), *Counseling: A Comprehensive Profession (Tư vấn: Một nghề toàn diện),* Pearson Education

[2] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2017), *Thông tư số 31/2017/TT-BGDĐT, ngày 18/12/2017 hướng dẫn thực hiện công tác tư vấn tâm lý học sinh trong trường phổ thông.*

[3] Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam (2022). *Báo cáo nghiên cứu về sức khỏe tâm thần học sinh trung học cơ sở.*

[4] Nguyễn Thị Minh Hằng (2009), *Mô hình hoạt động của nhà tâm lý học đường*, Tạp chí Tâm lý học, số 3 tháng 3.

[5] Trần Thị Thu Mai (2010), *Hoạt động của Phòng Tư vấn tâm lí - giáo dục - hướng nghiệp ở trường trung học cơ sở,* Tạp chí Khoa học, Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh, số 19, tr. 124-129.

[6] Trần Thị Minh Đức (2015), *Tâm lý học tư vấn*, NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội.